

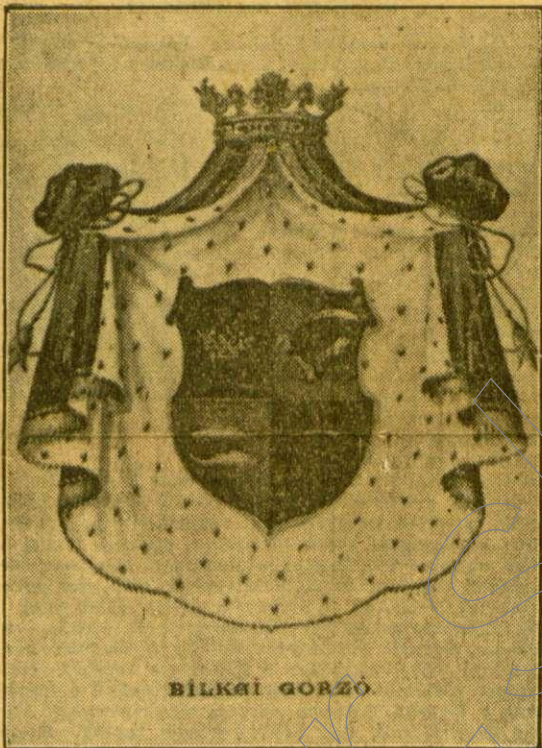
Szemközt Dsingisz kán utódával a pestmegyei levéltárban

Miért leszármazottai Dsingisz kánnak a Nagyilosvai-, Lipcsey- és Bilkei-családok?
Ki volt Bassarába? — Hogyan kapta meg Bilkét és Bereg megyét Karacsin fia?

(Saját tudósítónktól.) Dsingisz kán utódához három sötét udvaron át lehet bejutni. A megyeháza kapujában álló portás mutatja az utat: három udvar s azután balra a levéltár felé.

A pestmegyei levéltár poros, aktákkal telt szobájában szemtől szemben állok a félelmetes emlékü Dsingisz kán utódával: Szürkeruhás, magstermetű úr, őszülő hajjal, nagy, barna, eleven csillogó szemmel és — amint jobban megnezem, de lehet, hogy képzelődés az egész — kissé ferdénálló mongol szemöldökkel. Bilkei-Gorzó Nándor levéltáros, amikor megtudja, hogy Dsingisz kán iránt érdeklődöm, udvariasan kikalauzol egy szomszédhelyiségbe, ahonnan vas csigalépeső vezet fel a levéltár emeleti termébe.

Kétoldalt polcokon példás rendben sorakoznak a levéltári okmányok. Keskeny emeleti folyosón haladunk, sokszázéves írások falai között, majd hirtelen nyílik az ajtó és egy szűk dolgozószobába lépünk, ahová a két méter vastag falakon át egyetlen hang nem szivárog be az utcáról. Itt, ebben a csendben, a halott írások között beszélgetünk a hódító Dsingisz kánról és leszármazottjairól, akik közé a Nagyilosvai-, Lipcsey- és Bilkei-Gorzó-családok tartoznak.

A Bilkei-Gorzó-család címere

mazottjairól, akik közé a Nagyilosvai-, Lipcsey- és Bilkei-Gorzó-családok tartoznak.

„Ez a mi ősrünk!”

— Olvastam, — mondom Dsingisz kán utódának — hogy a Túrani Társaságban be akarnak számolni azoknak a kutatásoknak eredményéről, amelyek kimutatják, hogy ez a három család Dsingisz kántól származnak.

— Igen, — felel Bilkei-Gorzó Nándor levéltáros — Szilágyi László, aki a belügyminisztériumban a nemességi ügyek intézője, irányítja ezt a munkát s én levéltári kutatásokkal igyekeztem támogatni munkáját. Most azután elérkeztünk a végső eredményhez.

— Szóval levéltáros úr Dsingisz kán leszármazottja? — kérdezem Bilkei-Gorzótól.

— Csaknem bizonyos, de teljes határozottsággal mégsem merem állítani. Azt határozottan megállapítottuk, hogy őseink mongol mohamedán kánok, vagyis hercegek voltak és minden adat amellett szól, hogy ez a mongol mohamedán ő Dsingisz kán leszármazottja volt.

Amikor látja, hogy szabatos és világos fejtegetései kissé még homályosak számomra, leül az íróasztalhoz és hozzáfog a nagy dsingiszkáni családfa felrajzolásához.

— Bassarába, ez a fontos, — mondja a levéltáros. — Ez a mi ősrünk! A románok ki akarják sajátítani a maguk számára s azt állítják, hogy Bassarába havasellői vajda nem mongol volt, hanem a vlahok, a mostani románok törzséből származott. Annál inkább szeretnék ezt elhárítani, mert

Ha fáj a feje és szédül, ha teltség, bőlizgalom, gyomorégést, vértódlást, szorongást vagy szívbetegséget érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc őszet” keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epikiválasztást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vérkeringést felfrissíti.

Bassarába vajda megverte Róbert Károly magyar király seregét. A király békét kötött vele s utódai megkapták a beregmegyei vajdaságot. Ezzel szemben mi hiteles okmányokkal kimutattuk, hogy

Bilkei-Lipcsey Márton ezredes

Bassarába Tatarmir mongol vezér fia volt, ő maga is mongol, akinek semmi köze a vlahokhoz. Nagyon természetes, hogy Dsingisz kán uralkodása

Bilkei-Gorzó János

idején a havasellői vajda csak mongol és Dsingisz kán leszármazottja, illetve rokona lehetett.

A diadalmas Dsingisz kán

Elmagyarázza ezután a levéltáros, hogy tulajdonképpen mit jelent a Bassarába szó. Kétségtelenül

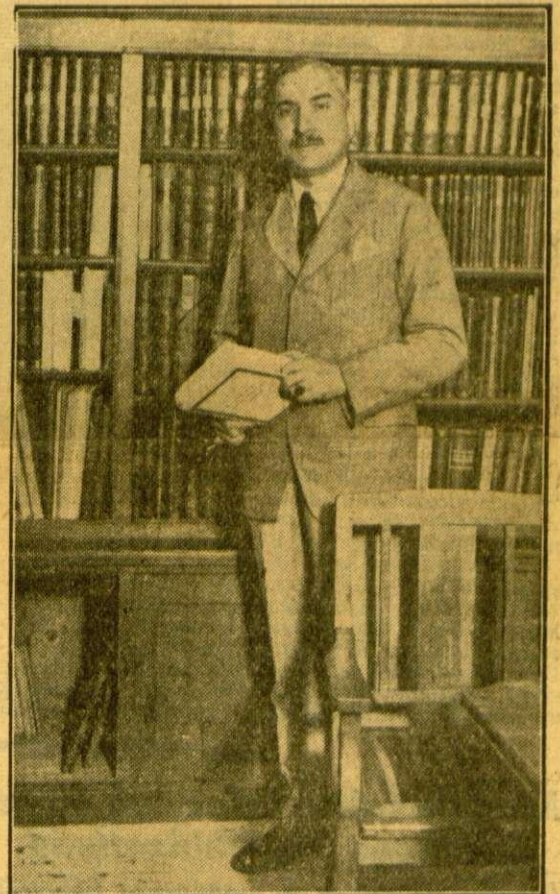
ZAMAKO

Rendkívül kellemes írá, igen tápláló zab-malátá tápszer
csecsemők mesterséges táplálására

Körjén ingyen kóstolómintát és ismeretlőt
KROMPECHER TÁPSZERIPAR K. F. T.
Budapest, V. ker., Nádor uca 15. szám

nül mongol szó, amely győzelmes atyát jelent. Bassarába apjának neve, Tatarmir, pedig tatár herceget jelent.

— Dsingisz kán, amint tudja, meghódította egész keletet Magyarországra határáig — folytatja fejtegetéseit Bilkei-Gorzó. — Halála előtt három fia között osztotta meg a birodalmat. Harmadik fia, Dsu-dsi vagy Csü-csin Oroszországot, a Fekete tenger partvidékét és a havasellői vajdák területét kapta Magyarországot határáig Kipesak székhellyel. Batu kán, aki Dsingisz kán unokája volt, seregeivel benyomult Magyarországra, majd a birodalom belső közjogi válsága miatt elhagyta Magyarországot. Bassarában volt egy testvére, Maksem, akitől a nagyilosvai illosvayak származnak. Bassarába másik testvére Karacsin volt, akinek elsőszülött fia, Saracén Bilkét birtokot kapta Róbert Károlytól s egyszersmind a beregmegyei vajdaságot. Így került Beregbe Saracén, akiről okmányokkal tudjuk igazolni, hogy mongol volt és mohamedán, nem pedig keleti katolikus, mint az akkori vlahok. Különben is ki van zárva, hogy Tatarmir és Bassarába, akik mint vajdák, ilyen előkelő pozíciót töltöttek be, ne mongolok lettek volna. Majdnem bizo-

Bilkei-Gorzó Nándor

nyos, hogy mint mongol hercegek, Dsingisz kán leszármazottai voltak. Az erre vonatkozó oklevelek meg is vannak és hetven ilyen oklevelet átadtam a Nemzeti Múzeumnak. Ezek az oklevelek bizonyítják, hogy Karacsintól, illetve Tatarmirtól származunk. 1339-ben kelt az az ajándékozó levél, amely Bilkét és a beregi vajdaságot Karacsin ősrünknek adja.

A fekete vezér

— Valóban ezek után kétség nem férhet ahhoz, hogy Bassarába és Karacsin mongolok voltak. — jegyzem meg. — Az is valószínűnek látszik, hogy az ilyen előkelő urak rokonságban álltak a birodalom megalapítójával, Dsingisz kánnal. — De van-e még valamilyen bizonyíték, amely megerősíti, hogy ez a három család valóban Dsingisz kántól származik?

— Karacsin mongol név — válaszol a levéltáros — és sikerült megállapítani, hogy ez a név előfordult Dsingisz kán családjában. Már most a Dsingisz kán-családban ezereplő Karacsin azonos-e a mi Karacsinunkkal, ezt teljes bizonyossággal nem lehet állítani, de nagyon valószínű. Karacsin fekete vezért jelent, az említett Dsu-dsi vagy Csü-csin pedig Csü vezért, Dsin-gisz vagy Csü-gisz pedig hódító fővezért.

Felhívta végül figyelmemet Dsingisz kán utóda, hogy ez az első eset, amikor sikerült kimutatni ma is élő magyar családokról, hogy ők is visszanyúlnak a turáni kódós messzeségbe. Mindannyian hiszik, hogy Bassarába és fivére, Karacsin nemcsak hogy mongol hercegek, hanem Dsingisz kán leszármazottai voltak s ilyenformán a nagyilosvai illosvay-, a Lipcsey- és a Bilkei-családok fiai Dsingisz kán egyenes utódai.